

Δράση ESO4.4.α.
Προσαρμογή εργαζομένων,
επιχειρήσεων και
επιχειρηματιών στην αλλαγή,
συμπεριλαμβανομένης
της κατάρτισης

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

Τίτλος Έργου: Εμπειρογνωμοσύνη για την εξειδίκευση δράσεων του ΕΚΤ

Αναθέτουσα Αρχή: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Ανατολική Μακεδονία, Θράκη» (ΕΥΔ Π-ΑΜΘ)

Κωδικός ΟΠΣ: 6011115

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, ΘΡΑΚΗ»

Δημογραφικά

Η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης είναι η 4^η μεγαλύτερη σε έκταση και η **6^η μεγαλύτερη σε πληθυσμό** Περιφέρεια της Χώρας, με 562.201 κατοίκους (46 χιλ. περίπου λιγότερους από το 2011), που αντιστοιχεί στο 5,4% (5,6% το 2011) του συνόλου της Χώρας, **έχοντας συρρικνωθεί κατά -7,6%** (-3,1% η μείωση πληθυσμού της Χώρας).

Όλες οι Π.Ε. της ΠΑΜΘ εμφανίζουν αρνητική μεταβολή πληθυσμού σε σύγκριση με το 2011, με εντονότερες αυτές της **Π.Ε. Δράμας (-11,8%)** και **Π.Ε. Έβρου (-9,6%)**, αρκετά υψηλότερα από τη μέση μείωση του πληθυσμού της ΠΑΜΘ (-7,6%) και με ασθενέστερη αυτή της **Π.Ε. Ξάνθης (-2,7%)**, η οποία κατά συνέπεια **αυξάνει το μερίδιό της** στο σύνολο του πληθυσμού της ΠΑΜΘ, από 18,3% το 2011 σε 19,2% το 2021. Η **Π.Ε. Έβρου** συγκεντρώνει το 24% περίπου των κατοίκων της ΠΑΜΘ, ενώ οι Π.Ε. Καβάλας, Ξάνθης και Ροδόπης βρίσκονται σε σχετική ισορροπία συγκεντρώνοντας η κάθε μία περίπου 1 στους 5 κατοίκους της ΠΑΜΘ.

Με 8.731 θανάτους και μόλις 3.865 γεννήσεις το 2022, η ΠΑΜΘ καταγράφει περαιτέρω **μείωση του πληθυσμού της κατά -4.506 κατοίκους, αφού συμμετείχε στο 5,9% των θανάτων της Χώρας, ενώ το μερίδιό της στις γεννήσεις ήταν μόλις 5,1%**. Συνολικά κατά την **5ετία 2018-2022** απώλεσε περίπου **20.000 κατοίκους**.

Ο **νόμιμος πληθυσμός** της ΠΑΜΘ (ο αριθμός των δημοτών κάθε δήμου της Χώρας ανά δημοτική ενότητα, που έχουν ελληνική υπηκοότητα και διαμένουν μόνιμα στην Ελλάδα) ανέρχεται σε 569.664 και αποτελεί το 5,9% του συνόλου της Χώρας. Η σύγκριση του με τον **μόνιμο (συνήθης διαμονή ανεξαρτήτως ιθαγένειας και εγγραφής σε δημοτολόγιο)** παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς ο **τελευταίος υστερεί κατά περίπου 7,5 χιλ. άτομα του νόμιμου πληθυσμού της ΠΑΜΘ**, δηλαδή κατά -1,3%. Η **Π.Ε. Δράμας** είναι αυτή που έχει τη **μεγαλύτερη διαφορά (-10,5%) μεταξύ μόνιμου πληθυσμού και εγγεγραμμένων δημοτών**, που ανέρχεται σε περίπου 9 χιλ. άτομα, υποδηλώνοντας υψηλή ενδοπεριφερειακή και διαπεριφερειακή μετανάστευση.

Εγχώριο Προϊόν – Εισόδημα

Η ΠΑΜΘ, με **6,2 δις ευρώ εκτιμώμενη ΑΠΑ για το 2021**, βρίσκεται στην 8^η θέση μεταξύ των 13 Περιφερειών της Χώρας, συμβάλλοντας κατά 3,9% στην ΑΠΑ της Χώρας, όμως υστερεί σημαντικά από την αντίστοιχη συμβολή στον Πληθυσμό της (5,7%), γεγονός που υποδηλώνει την οικονομική κατάσταση της περιοχής. **Οι Π.Ε. Έβρου και Π.Ε. Καβάλας-Θάσου** (αποτυπώνονται ως μια ως προς το ΑΠΑ από την ΕΛΣΤΑΤ) **συμβάλλουν ισόρροπα στο 52% της περιφερειακής ΑΠΑ για το 2021** και οι υπόλοιπες τρείς στο υπόλοιπο 48%, γεγονός που υποδηλώνει την **ύπαρξη αντίστοιχων ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων**.

Η **εξειδίκευση της ΠΑΜΘ** αποτυπώνεται από τη σχετική συνεισφορά των κλάδων Α10 στο περιφερειακό ΑΠΑ σε σύγκριση με το αντίστοιχο της Χώρας. **Κορυφαίος σε συμβολή με διαφορά είναι ο κλάδος Α: 'Γεωργία, δασοκομία και αλιεία' με 7,3% συμμετοχή** στην ΑΠΑ του κλάδου για τη Χώρα (έναντι 3,9% της μέσης συμμετοχής της ΠΑΜΘ στη συνολική ΑΠΑ της Χώρας), ακολουθούμενος από τους **Ξ,Ο,Π: 'Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα'**, με συμμετοχή **5,4%** και **Β,Γ,Δ,Ε: 'Όρυχεία και λατομεία, μεταποίηση, ενέργεια, παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων, εξυγίανση'**, με συμμετοχή 5,3% στην ΑΠΑ της ομάδας κλάδων στη Χώρα.

Το **κατά κεφαλήν ΑΕΠ** της Χώρας για το 2021, είναι 17.058€, ενώ η ΠΑΜΘ με **12.006€** βρίσκεται στην **11^η θέση** μεταξύ των 13 Περιφερειών της Χώρας. **Η συνολική επίπτωση της πανδημίας στην οικονομική δραστηριότητα της ΠΑΜΘ κατά το 2020, υπολογίζεται σε -7,4% δηλαδή περίπου 860 ευρώ κατά κεφαλή,** συγκρινόμενη με το 2019 (1.677 οι απώλειες της Χώρας). Ως προς τις Π.Ε. της, στην 1^η θέση βρίσκονται οι Π.Ε. Καβάλας-Θάσου με 13.854 ευρώ, στη 2^η η Π.Ε. Έβρου με 12.645 ευρώ και στην τελευταία θέση η Π.Ε. Ξάνθης με 9.924 ευρώ.

Παραγωγική Διάρθρωση

Ως προς την παραγωγική διάρθρωση της ΠΑΜΘ (Κωδ. NACE, Αναθ.2, 20 Κλάδοι), οι σημαντικότεροι **μονοψήφιοι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας της για το 2021** ήταν:

Ο **κλάδος Α 'Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία'** συγκεντρώνει περισσότερες από τις μισές νομικές μονάδες της ΠΑΜΘ (**54,7%** του συνόλου), απασχολεί το **16,9% των εργαζομένων** (3^η θέση) και συντελεί στο **12,5% του συνολικού κύκλου εργασιών**.

Ο **κλάδος Ζ 'Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο -Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων & Μοτοσυκλετών'** συγκεντρώνει το **13,3%** του αριθμού νομικών **μονάδων** (2^η θέση), απασχολεί το **16,9% των εργαζομένων** (μοιράζεται την 1^η θέση με τον κλάδο Α) και είναι ο **κορυφαίος συντελεστής από πλευράς κύκλου εργασιών στην ΠΑΜΘ με 42,3%**.

Ο **κλάδος Γ 'Μεταποίηση'** βρίσκεται στη 2^η θέση από πλευράς συνεισφοράς στον **κύκλο εργασιών** της ΠΑΜΘ με **22,6%**, **συγκεντρώνει το 3,3%** του αριθμού νομικών **μονάδων** και απασχολεί το **10,1% των εργαζομένων της ΠΑΜΘ** (4^η θέση).

Ως προς τις Π.Ε. της ΠΑΜΘ, υπάρχουν ορισμένα **ιδιαίτερα χαρακτηριστικά** όπως:

Στην Π.Ε. **Δράμας**, όπου ο **κλάδος Β 'Όρυχεία και Λατομεία'** συντελεί στο **12% του Κ.Ε.** της (4^η θέση), συγκεντρώνοντας το **0,3%** του αριθμού νομικών **μονάδων** και απασχολώντας το **4,3% των εργαζομένων** (8^η θέση).

Στην Π.Ε. **Θάσου**, ο κλάδος Θ 'Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος & Υπηρεσίες Εστίασης' είναι ο σημαντικότερος για το νησί, αφού συγκεντρώνει το **31,7%** του αριθμού νομικών **μονάδων** (1^η θέση), απασχολεί το **52,3%** των **εργαζομένων** (1^η θέση) και συντελεί στο **27,4%** του **συνολικού κύκλου εργασιών της Π.Ε.** (2^η θέση). Επιπλέον, ο κλάδος ΣΤ 'Κατασκευές' αφού συγκεντρώνει το 7,3% του αριθμού νομικών **μονάδων** (4^η θέση), απασχολεί το **7,9%** των **εργαζομένων** (3^η θέση) και συντελεί στο **5,4%** του **Κ.Ε.** της (5^η θέση).

Στην Π.Ε. **Ξάνθης**, ο κλάδος Ι 'Ενημέρωση και Επικοινωνία', καθώς αν και συγκεντρώνει μόλις 0,7% του αριθμού νομικών **μονάδων**, απασχολεί το **6,1%** των **εργαζομένων** (6^η θέση) και συνεισφέρει στον **κύκλο εργασιών κατά 10,8%** (3^η θέση).

Απασχόληση στον Ιδιωτικό Τομέα

Η ΠΑΜΘ συγκεντρώνει 15.448 επιχειρήσεις και παραρτήματα επιχειρήσεων, στις οποίες απασχολούνται συνολικά 81.218 εργαζόμενοι, αθροίζοντας το **4,4%** των **επιχειρήσεων της Χώρας και απασχολώντας το 3,5%** των **εργαζομένων-μισθωτών** με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου της Χώρας, με μέσο αριθμό εργαζομένων ανά επιχείρηση 5,26 (6^η θέση), έναντι 6,54 της Χώρας (ΟΠΣ ΕΡΓΑΝΗ). **Μεταξύ 2018 και 2023** στην ΠΑΜΘ προστέθηκαν περίπου 1.600 νέες επιχειρήσεις & παραρτήματα (+11,6%) και περίπου 11.400 εργαζόμενοι (+16,4%), έναντι αντίστοιχης αύξησης 14,8% και 20,6% στη Χώρα.

Μεταξύ 2018 και 2023, με μέση αύξηση των εργαζόμενων στην ΠΑΜΘ 16,5%, η Π.Ε. Ροδόπης καταγράφει αύξηση 19% με επιπλέον 2.115 εργαζόμενους και η Π.Ε. Καβάλας αύξηση 17,3% με επιπλέον 2.958 εργαζόμενους.

Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ (2023), το **68,3%** των **εργαζόμενων της ΠΑΜΘ**, δηλαδή περίπου 152 χιλ. από τους 222,5 χιλ. συνολικά, απασχολούνται **σε πολύ μικρές επιχειρήσεις (<10 άτομα)**, έναντι **53%** της Χώρας. Συνολικά το 80% των εργαζομένων της απασχολούνται σε επιχειρήσεις με < 20 εργαζόμενους.

Η ΠΑΜΘ καταγράφει διπλάσια απασχόληση στον πρωτογενή τομέα (22,9% των απασχολούμενων) έναντι της Χώρας (11,5%) και περίπου ταυτίζεται με τη Χώρα ως προς την απασχόληση στον δευτερογενή τομέα, με αποτέλεσμα να υστερεί στον τριτογενή τομέα με 61,6% έναντι της Χώρας (72,5%). Επίσης, φαίνεται να **συγκεντρώνει μικρότερο αριθμό απασχολούμενων με 'μη χειρωνακτικά υψηλής και χαμηλής εξειδίκευσης' (56,4%) σε σύγκριση με τη Χώρα (66,5%).**

Οι **'Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές'** με μερίδιο **22,5%** (50,1 χιλ.) είναι το **πολυπληθέστερο επάγγελμα στην ΠΑΜΘ** (22,2% στη Χώρα) με δεύτερο το επάγγελμα 'Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς' με 19,7% και 43,9 χιλ. άτομα (10,4% στη Χώρα) και τρίτο τους 'Επαγγελματίες', με 18,2% και 40,5 χιλ. άτομα (21,9% στη Χώρα).

Στην πανελλαδική έρευνα της ΚΕΕΕ (2024), όπου μεταξύ άλλων ζητήθηκε από τις επιχειρήσεις να δηλωθούν **οι σημαντικότερες ειδικότητες (κατά σειρά σημαντικότητας)** για τη λειτουργία τους, οι επιχειρήσεις της ΠΑΜΘ ανέφεραν: οι 'Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές -Πωλητές' με 14% των απαντήσεων ως πρώτη σημαντικότερη ειδικότητα και οι 'Επαγγελματίες' ως δεύτερη με το 10% των απαντήσεων.

Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση

Σύμφωνα με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΛΣΤΑΤ για το 2023, η **πολυπληθέστερη ομάδα πληθυσμού στην ΠΑΜΘ είναι οι έχοντες 'Απολυτήριο Δημοτικού' με 29,7%** (17,9% στη Χώρα) και στη 2^η θέση οι έχοντες 'Απολυτήριο Μέσης Εκπ/σης' με 28,4% (34,2% στη Χώρα).

Ως προς την **άτυπη εκπαίδευση**, 18,7 χιλ. άτομα συμμετείχαν σε αυτήν στην ΠΑΜΘ το 2023, που αντιστοιχεί στο 4,5% της Χώρας. Ο αριθμός των **2,5 χιλ. ανέργων της ΠΑΜΘ που βρίσκονται σε άτυπη εκπαίδευση το 2023 καλύπτει το 9,3% του αντίστοιχου αριθμού της Χώρας και υποδηλώνει έντονη κινητικότητα σε σχέση με την υπόλοιπη Χώρα.**

Οι νέοι ηλικίας 15-29 ετών της ΠΑΜΘ που βρίσκονται **εκτός δομών απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης**, οι αποκαλούμενοι **NEET** (Not in Employment, Education, Training) για το 2023, **ανέρχονται σε 18,3 χιλ. άτομα, που ισοδυναμεί με το 6,8% της Χώρας, όταν το μερίδιο της στον πληθυσμό 15+ στη Χώρα είναι 5,6%.**

Συνολικά στην ΠΑΜΘ, **19,4 χιλ. άτομα συμμετείχαν σε προγράμματα δια βίου μάθησης** το 2023, δηλαδή το **4,6%** του αντίστοιχου αριθμού της Χώρας.

Ζητούμενες Δεξιότητες

Μέσω της πανελλαδικής έρευνας που διεξήγαγε η Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος (ΚΕΕΕ) το 2024, αποτυπώθηκαν οι βασικές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που, σύμφωνα με τις επιχειρήσεις της ΠΑΜΘ, απαιτούνται για την αποτελεσματική λειτουργία τους.

Η 'Γνώση/Χρήση Αγγλικών' (29%), οι 'Βασικές ψηφιακές δεξιότητες διαδικτυακή συνεργασία/τηλεργασία' (29%) και οι 'Επικοινωνιακές δεξιότητες/Κοινωνικές δεξιότητες' (28%) είναι αυτές που θεωρήθηκαν οι πιο απαραίτητες για την καλύτερη λειτουργία της επιχείρησης. Ακολούθησαν η 'Οργανωτικότητα' (21%), η 'Ικανότητα ομαδικής συνεργασίας' (20%) κ.ά..

Επομένως, **οι παραπάνω 'οριζόντιες δεξιότητες' είναι απαραίτητο να συμπεριληφθούν ως σπονδυλωτές ενότητες σε κάθε εκπαιδευτικό πρόγραμμα**

που θα υλοποιηθεί στην ΠΑΜΘ, ανεξαρτήτως κλάδου και ειδικότητας/επαγγέλματος, τόσο για ανέργους, όσο και για απασχολούμενους ή και επιχειρηματίες.

Ο Κλάδος Τουρισμού

Σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδας, η ΠΑΜΘ με **1.281 χιλ. επισκέψεις τουριστών** βρίσκεται στην **7^η θέση** μεταξύ των 13 Περιφερειών της Χώρας το 2023, με αύξηση κατά 16,9% ως προς το 2022, μεγαλύτερη αυτής της Χώρας (15,2%). Ο κύριος όγκος επισκέψεων προέρχεται από την Τουρκία (519 χιλ.), τη Γερμανία (173 χιλ.) και τη Ρουμανία (156 χιλ.). Με **5.835 χιλ. διανυκτερεύσεις**, η ΠΑΜΘ κατέγραψε οριακή μείωση -1% ως προς το 2022 (+5,1% η Χώρα) και βρίσκεται στην **6^η θέση** μεταξύ των 13 Περιφερειών της Χώρας το 2023, με μερίδιο 2,6%.

Ως προς τις **εισπράξεις**, βρίσκεται στην **8^η θέση** το 2023, με 326 εκατ. €, εκ των οποίων 94 εκατ. € προήλθαν από την Τουρκία, 56 εκατ. € από την Ρουμανία και 44 εκατ. € από την Γερμανία. Παρατηρείται **σημαντική μείωση στη ροή των εισπράξεων κατά -11,2%**, σε μια χρονιά που οι εισπράξεις στη Χώρα αυξήθηκαν εντυπωσιακά κατά **14,4%**.

Ως προς τη **δαπάνη ανά διανυκτέρευση**, η ΠΑΜΑΘ βρίσκεται στην **11^η θέση**, με **σημαντική μείωση κατά -14,8%** (από 62 σε 56 ευρώ) σε μια χρονιά που η αντίστοιχη στη Χώρα αυξήθηκε κατά **8,8%** (από 80 σε 87ευρώ).

Τέλος, ως προς τη **μέση διάρκεια παραμονής ανά επίσκεψη**, βρίσκεται στην **11^η θέση**, με **σημαντική μείωση κατά -14,8%** (από 5,4 σε 4,6 μέρες), σε μια χρονιά που η αντίστοιχη στη Χώρα μειώθηκε κατά **-8,7%** (από 6,9 σε 6,3 μέρες).

Ως προς τη **δαπάνη ανά διανυκτέρευση**, η ΠΑΜΑΘ βρίσκεται στην **11^η θέση**, με **σημαντική μείωση κατά -14,8%** (από 62 σε 56 ευρώ) σε μια χρονιά που η αντίστοιχη στη Χώρα αυξήθηκε κατά **8,8%** (από 80 σε 87ευρώ), γεγονός που προφανώς οφείλεται στο χαμηλότερο διαθέσιμο εισόδημα των επισκεπτών της Περιφέρειας, αλλά και στον χαρακτήρα του οδικού τουρισμού.

Τέλος, ως προς τη **μέση διάρκεια παραμονής ανά επίσκεψη**, η ΠΑΜΘ βρίσκεται στην **11^η θέση**, με **σημαντική μείωση κατά -14,8%** (από 5,4 σε 4,6 μέρες), σε μια χρονιά που η αντίστοιχη στη Χώρα μειώθηκε κατά **-8,7%** (από 6,9 σε 6,3 μέρες).

Η επίδραση του Τουριστικού κλάδου στην απασχόληση, υπολογίζεται με γνώμονα τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας στους υποκλάδους 'Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης' και 'Καταλύματα', οι οποίοι συνετέλεσαν στο 7,4% και το 1% αντίστοιχα της συνολικής απασχόλησης της ΠΑΜΘ κατά το 2022, δηλαδή συνολικά περίπου 16.000 εργαζόμενους.

Η Π.Ε. Θάσου έχει την **υψηλότερη συμμετοχή αλλοδαπών στις τοπικές διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα με 89%**, με 2^η την Π.Ε. Καβάλας (64%), ενώ στις υπόλοιπες Π.Ε. η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων οφείλεται στους ημεδαπούς.

Η Εξαγωγική Δραστηριότητα

Η ΠΑΜΘ κατέγραψε εξαγωγές αξίας 1.050 εκατ. ευρώ και εισαγωγές αξίας 920,2 εκατ. ευρώ, με αποτέλεσμα ένα σημαντικό θετικό εμπορικό ισοζύγιο ύψους 129,8 εκατ. ευρώ. Συνολικά συνεισέφερε το 1,9% της αξίας των εθνικών εξαγωγών (6^η θέση) και το 1% της αξίας των εθνικών εισαγωγών (6^η θέση), κατά το 2022, με δείκτη επικάλυψης των εξαγωγών από τις εισαγωγές 114% (59,4% η Χώρα).

Παρά το θετικό της εμπορικό της ισοζύγιο, η τάση ως προς τις εξαγωγές είναι καθοδική, καθώς με συνολική μεταβολή των εξαγωγών (άνευ πετρελαιοειδών) της Χώρας κατά 64,4% μεταξύ 2018 και 2022, η ΠΑΜΘ καταγράφει περιορισμένη αύξηση κατά 24%, που είναι τρίτη χειρότερη επίδοση από τις 13 Περιφέρειες της Χώρας.

Συνολικά (με πετρελαιοειδή), οι εξαγωγές της ΠΑΜΘ αυξήθηκαν κατά 18,5% κατά την 4ετία, ενώ οι εισαγωγές πολύ περισσότερο (52,9%), με αποτέλεσμα το θετικό εμπορικό ισοζύγιο της να μειωθεί κατά -54,4% το 2022 σε σχέση με το αντίστοιχο του 2018, έχοντας απολέσει περίπου 155 εκατ. ευρώ (από 285 εκατ. σε 130 εκατ.).

Το 1/4 των εξαγωγών οφείλονται στον κλάδο 'Τρόφιμα' (24,5%) και το 1/5 στον κλάδο 'Κλωστοϋφαντουργία- Ένδυση' (19,20%), με σαφή σημάδια κορεσμού, ενώ **έντονη εξαγωγική δυναμική** καταγράφουν, μεταξύ 2021 και 2022, οι κλάδοι 'Χημικά & Πλαστικά' με αύξηση κατά 35,1% (μερίδιο 15%) στην αξία των εξαγωγών, 'Μηχανές & Συσκευές' με αύξηση 28% (μερίδιο 10%) και 'Μη μεταλλικά ορυκτά' με αύξηση 20% (μερίδιο 14%).

Η Γερμανία με 9,4% είναι ο κορυφαίος προορισμός των εξαγωγών της ΠΑΜΘ, με την Τουρκία (8,8%) στη 2^η θέση και τη Βουλγαρία στην 3^η (8,%), ενώ οι 6 στις 10 κορυφαίες ως προορισμοί εξαγωγών χώρες, ανήκουν στην ΕΕ.

Η Π.Ε. Ξάνθης συντελεί στο **1/3 των εξαγωγών της ΠΑΜΘ για το 2022**, σημειώνοντας **εντυπωσιακή αύξηση της συμβολής της** από το 2018 (μερίδιο 21,7%) και αύξηση κατά 81% στην αξία των εξαγωγών της (από 193 εκατ. σε 349 εκατ.).

Προτεινόμενα Προγράμματα Κατάρτισης Εργαζομένων και Επιχειρηματιών

Τα ενδεικτικά προτεινόμενα προγράμματα για Εργαζόμενους και Επιχειρηματίες λαμβάνουν υπόψη:

- ✓ Τους οκτώ άξονες της Εθνικής Στρατηγικής για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων του Εργατικού Δυναμικού,
- ✓ τους Άξονες Παρέμβασης της Περιφερειακής Στρατηγικής Καινοτομίας Έξυπνης Εξειδίκευσης της ΠΑΜΘ,
- ✓ τις Προτεραιότητες και τους ειδικούς στόχους του Προγράμματος «Ανατολική Μακεδονία, Θράκη» 2021-2027,

- ✓ τα συμπεράσματα πρόσφατων πρωτογενών ερευνών (ΔΥΠΑ, ΚΕΕΕ, ΣΕΒ, ΣΕΒΕ κ.ά.).

Τα προτεινόμενα προγράμματα τεκμηριώνονται επιπλέον με γνώμονα τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την ενδεδειγμένη δευτερογενή έρευνα δεδομένων (έρευνα γραφείου) για την ΠΑΜΘ, βασισμένη στα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία αξιόπιστων πηγών όπως ΕΛΣΤΑΤ, ΕΡΓΑΝΗ, ΜΔΑΑΕ, κ.ά..

Η **συνολική διάρκεια** ανά πρόγραμμα ανέρχεται σε **140 ώρες, δια ζώσης δια ζώσης κατάρτισης στην τάξη, δηλαδή φυσική παρουσία καταρτιζόμενων και εκπαιδευτών σε αίθουσα διδασκαλίας (πρόσωπο με πρόσωπο - face to face), είτε με τη μέθοδο της σύγχρονης και ασύγχρονης τηλεκατάρτισης, εκ των οποίων οι 40 ώρες θα αφιερωθούν στην ανάπτυξη των οριζόντιων δεξιοτήτων (Διαπροσωπικές και επικοινωνιακές δεξιότητες, Επίλυση προβλημάτων, Ευελιξία/Προσαρμοστικότητα, Ομαδική συνεργασία, Δημιουργική σκέψη κ.ά.)** σε όλα τα προγράμματα και οι υπόλοιπες στο συγκεκριμένο αντικείμενο του.

Η μεθοδολογία διδασκαλίας θα πρέπει να στηρίζεται σε **βιωματική εκπαίδευση** (ομαδικές εργασίες, παίξιμο ρόλων, εξομοιώσεις) και **πρακτικές εφαρμογές** με τη μορφή μελετών περιπτώσεων, λήψης αποφάσεων κ.ά.). Για όλα τα προγράμματα θα πρέπει να παρέχεται **πιστοποίηση** ως προς το εξειδικευμένο αντικείμενο τους, κατόπιν εξετάσεων σε αναγνωρισμένο φορέα.

Επιπλέον προβλέπονται και **πέντε (5) Συνεδρίες Συμβουλευτικής** για κάθε εκπαιδευόμενο (ομαδικές και ατομικές).

Τα **δώδεκα (12) προτεινόμενα προγράμματα**, διάρκειας 100 ωρών το καθένα (+40 ώρες οριζόντιες δεξιότητες), αναπτύσσονται σε **πέντε άξονες**, όπως παρακάτω:

Άξονας	Πρόγραμμα Κατάρτισης
Ενίσχυση της Επιχειρηματικότητας	Εκπόνηση, εισαγωγή και διαχείριση σχεδίων καινοτομίας
	Οργάνωση και λειτουργία της σύγχρονης επιχείρησης
Ενίσχυση της Εξωστρέφειας	Εκπόνηση, εισαγωγή και διαχείριση σχεδίων εξωστρέφειας
	Διοικητική υποστήριξη εξαγωγών
Πρώθηση του Ψηφιακού Μετασχηματισμού	Περιβαλλοντική διαχείριση με χρήση ψηφιακών εργαλείων
	Χρήση νέων τεχνολογιών για την αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών
	Προγραμματισμός έξυπνων κατασκευών

	Εκπόνηση εισαγωγή και διαχείριση σχεδίων τεχνολογικής αλλαγής σε ΜΜΕ
	Ψηφιακό μάρκετινγκ και ηλεκτρονικό εμπόριο
Προσαρμογή της Μεταποίησης στις απαιτήσεις του Σύγχρονου Περιβάλλοντος	Τήρηση προτύπων και διαδικασιών βιομηχανικής παραγωγής
	Συστήματα διαχείρισης ασφάλειας και ποιότητας τροφίμων
Επένδυση σε επαγγέλματα και δεξιότητες του μέλλοντος	Στέλεχος αλυσίδας εφοδιασμού